

De syv basuner

Åb kap. 8-11

"I de dage, da den syvende engel skal blæse og lade basunen lyde, er Guds hemmelighed fuldbyrdet, som han har forkyndt det for sine tjenere, profeterne" (Åb 10,7).

Hovedtanke

Gud hører sine trofaste vidners bønner om frelse.

Introduktion

I november 1618 iagttager Johannes Kepler i Linz en komet med en særlig kraftig udstråling. Den kan ses i hele det romerske rige til langt ind i januar, og det udløser dystre forudanelser. "Man oplever en grum komet og fornemmer store ulykker," stod der i byrådsmedlem Volkmar Happes "Thüringische Chronik".

Trediveårskrigen (1618-1648) bekræfter al frygt: "Krig, oprør, blodudgydelse, pest, inflation og ulykker, der ikke findes ord for" hærger Europa. Også for andre krønikeskrivere er tegnet på himlen et tegn fra Gud, en ildstav, der varsler krig og ulykke som straf fra Gud på grund af menneskenes synder.

Især protestantiske kristne lever i bevidstheden om verdens snarlige undergang. Den usædvanlige komet varsler en frygtelig fremtid. Således prædikes der fra kirkernes prædikestole. Også astrologen og astronomen Kepler ser en sammenhæng mellem kometen og historiens forløb: pest, sult, vold og krige.

Spørgsmålet er ikke, hvorvidt kometer kan forudsige fremtiden, men hvor nøjagtigt, og hvad der i lyset af det guddommelige tegn bør gøres. Medens den ene gruppe proklamerer jordens undergang, mæner den anden gruppe til besindighed: De, der opdager kometer, bør ikke lammes af frygt, men derimod føre et gudfrygtigt liv (nach *Die Zeit*, 18.1.2018, 20).

Troen på den profetiske betydning af himmellegemers tegn levede videre i de følgende århundreder til længe efter oplysningstiden. Gang på gang har man tydet astronomiske fænomener som varsler på voldsomme krige. Også adventister i det 19. århundrede tydede visse naturfænomener som tegn på endens tid (jordskælv, formørkelse af himlen, stjerneregn (meteorregn). Hvordan læser og forstår vi nu om dage den slags bibelske profetier?

De helliges bønner

Åb 8,1-5

Forestil dig situationen og handlingen, der her er beskrevet. Hvad er det, der skal udtrykkes med scenen i helligdommen?

Baggrund

Der, hvor synet med seglene ender (kap. 4-7), begynder der en ny åbenbaringscyklus. Den tager udgangspunkt i martyrenes råb (de til enhver tid trofaste), hvis blod (svarende til offerdyrenes blod ved foden af brændofferalteret) skriger på Guds hævn (ret og retfærdighed). De får sejrsklædningen og får pålagt at være tålmodige "en kort stund" (6,9-11).

Den indledende scene til synet om basunerne viser, at Gud har hørt og vil høre de helliges bønner, der er steget op fra brændofferalteret som røgelsesofre (5,8).

At ilden fra røgelseskarret kastes til jorden indvarsler Guds syvdobbelte dom (sml. Ez 10,2ff).

Til fordybelse

En jødisk bibelkommentar forklarer, at lammet ved aftenofferet lagdes på brændofferalteret, og at blodet blev udgydt ved foden af alteret. En præst tog et røgelseskar af guld med ind i templet og ofrede på guldalteret. Når præsten kom ud, kastede han ilden fra alteret på jorden. Samtidig blæste syv præster i deres basuner og bekendtgjorde dermed, at den dags tempeltjeneste var afsluttet.

Basuner, henholdsvis trompeter, var en vigtig bestanddel af dagligdagen i det gamle Israel (4 Mos 10,8-10; 2 Krøn 13,14-15). Deres klang mindede menneskene om tilbedelsen i templet. Der blev blæst i trompeter i forbindelse med kampe, høsten og ved festlige lejligheder. De "mindede" Gud om hans pagt med sit folk og formanede folket om at forberede sig på Herrens dag, dommens dag (Joel 2,1).
Til anvendelse

Gud hører sine børns bønner. Den vished må man hele tiden have for øje på trods af diverse historiske – og de efterfølgende – skrækscenarier.

De fire første basuner

Åb 8,6-13

Hvilke dele af skaberværket kommer til at lide under de fire første domshandlinger?

Baggrund

Det nævnes udtrykkeligt, hvad de fire domsbasuner er rettet imod: jord, hav, floder og himmellegemer. Beskrivelsen minder om skabelsen, hvor himmel, jord og hav blev adskilt, ligesom også nat og dag og stjernehimlen blev skabt. "Himmel, jord, hav og kilder" er i den første engels budskab et billede på hele den Gudsskabte verden (14,7).

Det er altså hele verden, der hjem søges af straffedomme. Katastrofen rammer dog i hvert enkelt tilfælde kun en tredjedel af skaberværket (ud over mennesker også træer, græs, fisk, skibe, salt- og ferskvand, dags- og nattelys). "Hvor seglenes plager straffer en fjerdedel af alle mennesker (6,8), er omfanget nu steget til en tredjedel" (Stuttgarter Erklæringsbibel = Lutherbibel med forklaringer, s. 1845). De virkemidler, Gud gør brug af, er hagl og ild, blod, et stort bjerg, en stor stjerne (Malurt, vers 11) samt mørke.

Til fordybelse

Disse plager (9,20) gælder dem, der bor på jorden (v 13). Dermed menes der afgudsdyrkere og syndere, der ikke vil omvende sig fra deres skændige gerninger (9,20-21). Som modsætning til dem beskrives de troende som indbyggere i himlen, der er beseglede og står under Guds beskyttelse (9,4; 7,1-17; 14,1-5; 17,14).

Til anvendelse

Basunerne kan læses som en aktuel beskrivelse af vores tid: omfattende skovbrande, storme med hagl, overfiskeri, skibskatastrofer, forurenede drikkevand m.m. Nu er billeder i syner jo ikke fotografier, men snarere malerier, der beskriver situationer, som de gang på gang kan forekomme. Er det synernes hensigt at blive identificeret med bestemte begivenheder, eller vil de snarere opfattes som advarsler?

Til eftertanke

Hvad er forskellen på plager, der advarer og kalder på omvendelse, og prøvelser, der styrker troen (Rom 5,3-5)?

Den femte og sjette basun

Åb 9,1-11; 12-21

Prøv at forestille dig, at de to skildringer af synerne er to på hinanden følgende dramatiske filmscener.

Baggrund

Efter de fire basunskildringer følger tre andre, der indvarsles med ve, ve, ve. Det tyder på, at der skal til at ske endnu værre ting.

I forbindelse med den femte engel falder der igen en stjerne fra himlen, denne gang ikke ned i floder og kilder, men derimod ned på jorden. Den åbner porten til afgrunden, som lader sort røg stige op, der formørker alt. Ud af afgrunden kommer en hær af græshopper, der ikke æder alting op eller dræber nogen, men som påfører menneskene frygtelige smerter, ligesom skorpioner gør. Deres anfører er afgrundens engel (Abaddon/Apollyon = ødelægger) – et tegn på dømmelige kræfter (sml. 20,1-3). Menneskene plages i fem måneder – svarende til græshoppers normale levetid (SEB s. 1846).

Ved floden Eufrat løser den sjette engel fire andre engle, der dræber en tredjedel af menneskene med ild, røg og svovl, der kommer ud af gabene på en kæmpemæssig rytterhær (hestene har løvehoveder og giftige slangehaler). Hele hæren består af 200 millioner – "et symbol på en gigantisk størrelse" (SEB s. 1846).

Til fordybelse

Den billedrige skildring af handlingsforløbet og den detaljerede beskrivelse af hovedaktørerne – græshopper og heste – kan ikke entydigt knyttes sammen med bestemte historiske begivenheder. Dog kan der ikke herskes tvivl ved følgende: Mens den femte basun forårsagede pinefulde smerter for en tredjedel af menneskeheden, dør et tilsvarende antal under den sjette basun. Plagerne forværres ...

"Også denne grufulde plage skal forstås som kald til omvendelse (vers 20). Men menneskene fortsætter med deres foragt for Guds bud" (SEB s. 1846).

Til eftertanke

Utallige hære har i tidens løb begået ufattelige grusomheder og påført mennesker og folk umådelige lidelser – helt op til i dag.

Ekskurs – de syv basuners tydning

Der er ingen syner i Johannes' Åbenbaring, der er blevet fortolket så forskelligt som de syv basuner. Det skyldes det utrolig varierede billedsprog, der knytter begreber sammen, der sprænger alle erfaringer (hagl - ild - blod; bjerg - blod - fisk - skibe - stjerne - nøgle - brønd - røg - græshopper - skorpioner - heste - kroner - kvindehår - løvetænder - krigsvogne osv.).

Det er forklaringen på, at selv bibelfortolkere, der følger et bestemt tolkningsskema (tidshistorisk, verdens- og kirkehistorisk, apokalyptisk), kommer frem til vidt forskellige og modsatrettede resultater. Den skråsikkerhed, de af og til forsvarer deres synspunkter med, slører den tolkningsmæssige vilkårlighed, der ligger til grund for udlægningerne.

Fortolkere inden for Adventistkirken har generelt bestræbt sig på at tolke Johannes' Åbenbaring i en verdens- og kirkehistorisk sammenhæng. Selv om denne fremgangsmåde er rimelig og logisk – Johannes' Åbenbaring omhandler trods alt hele perioden mellem Kristi første og andet komme – så vil et forsøg på at knytte symbolsproget vedrørende de syv segl, basuner og de sidste plager sammen med bestemte personer, begivenheder og institutioner dog ende med et utilfredsstillende resultat.

I det følgende præsenteres forskellige tolkninger, der har været fremholdt af førende adventist-eksegeter (ifølge Ministry, jan. 2012, 8):

1. **basun:** vestgoternes angreb på Rom; dom over byen Jerusalem; kristenforfølgelser initieret af Rom.
2. **basun:** vandalernes angreb på Rom; det hedenske Roms fald
3. **basun:** hunnernes angreb på Rom; dom over kirken; kristenhedens frafald
4. **basun:** det vestromerske riges fald; den mørke middelalder; ateismens opståen
5. **basun:** islams opståen og udbredelse; middelalderens korstog; den katolske modreformation; ateisme og sekularisering
6. **basun:** det osmanniske rige; endetidens Babylon; den sidste verdenskrise

Et intermezzo fyldt med håb

Åb 10,1-11,14

Hvilken opgave får Johannes (10,8-11)? Hvordan beskrives de to vidner (11,3-12)?

Baggrund

Ligesom i andre rækker af syner i Johannes' Åbenbaring bliver der indføjet et mellemstykke inden det endelige klimaks. Det skal lede læsernes opmærksomhed hen på menigheden, som sejrrigt går igennem vanskelige tider (7,1-17; 14,1-5; 16,15). Ligesom ved seglene er dette mellemstykke todelt (kap. 10 og 11), men betydeligt længere end de andre.

Ved den syvende basun i *kap. 10* varsler en engel endens tid med en højtidelig ed (v. 5-7). Han overdrager en skriftrulle til Johannes, som han skal sluge, og giver ham den opgave fortsat at forudsige kommende begivenheder (kap. 12ff).

I kap. 11 står to *vidner/profeter* i centrum, der – som billede på menigheden – gennemlever en tid med forfølgelser og prøvelser, profeterer i Guds navn, prædiker omvendelse for jordens indbyggere (11,10), klædt i sæk (11,3), gør undergerninger ligesom Moses og Elias (11,6), står foran Herren ligesom Josua og Zerubbabel (Zak 4) og bliver bevaret på underfuld vis. *Når de har fuldført deres vidnesbyrd* (11,7), vil man dræbe dem, men ligesom Jesus vil de opstå efter tre en halv dag og i en sky fare til himmels. "De to vidners prædiken bliver afvist. Først da dommen falder over byen (11,13), omvender de tiloversblevne indbyggere sig" (SEB s. 1847).

Til fordybelse

Da Millerbevægelsen troede, at Kristus ville komme igen 22. oktober 1844, var dette et *sødt* budskab for dem. Men da tiden gik, uden at der skete noget, blev det *bittert i deres mave*.

Opgaven til Johannes om fortsat at tale profetisk opfattede de sabbathholdende adventister som en opgave om på ny at forkynde det evige evangelium i lyset af de tre engles budskaber i Åb 14.

Til anvendelse

Jesu menighed skal vide: Gud bekender sig til sine vidner uafhængigt af, hvor og hvornår de lever, og hvilke vanskeligheder de gennemlever – Gud er hos dem!

Den syvende basun

Åb 11,15-19
Baggrund

Hvilke himmelske og hvilke jordiske begivenheder kendetegner denne verdens histories afslutning?

”Sammen med den sidste basuns toner lyder der himmelsk lovsang, der lovpriser Guds endelige sejr. Udsigten til dette skal styrke de troendes tillid, så de kan klare de sidste trængsler. Det skal blikket ind i det himmelske tempel også bidrage til. Her ses pagtens ark som tegn på Guds nærvær midt i den frelste menighed” (SEB s. 1847).

Til fordybelse

Den syvende basun sammenfatter med få ord indholdet af bogens anden halvdel, som beskriver de sidste begivenheder (kap. 12-22) og skildrer det tredje ve (9,12):

- **Folkeslagene rasede:** Satan og hans to medsammensvorne – dyret i havet og dyret på jorden – forfører verdens folkeslag til at kæmpe mod Guds folk (Åb 12-14; 16,12-16).
- **Din vrede er kommet:** Gud reagerer på folkenes vrede med de syv sidste plager, som betegnes som Guds vrede (Åb 15-16).
- **... og tiden, da de døde skal dømmes:** I løbet af de tusind år finder domshandlingen over de vantro sted, hvorefter dommen fuldbyrdes (20,11-15).
- **... og give løn til dine tjenere:** I det nye Jerusalem får de hellige og profeterne – alle som ærer Guds navn – deres løn (Åb 19-20).
- **... og ødelægge dem, der ødelægger jorden:** Babylons undergang (Åb 17-18) og tilintetgørelsen af den antiguddommelige alliance under Satans ledelse er den sidste domshandling i det jordiske endetidsdrama (Åb 19-20).

Resumé

Guds straffedomme skal føre jordens indbyggere til indsigt og omvendelse. Samtidig er de tegn på den hjælp, som Gud har lovet sin trængte menighed.

Spørgsmål til drøftelse

Indledende
spørgsmål

Hvilken betydning tillægger I usædvanlige naturfænomener i sammenhæng med jeres trosliv?

Supplerende
spørgsmål

Hvad synes I om prædikener, der bygger på den slags begivenheder?

Åb 8,1-5

Vores bønner stiger op til Gud som røgelse.

Hvad siger dette billede jer i forhold til bøttesvar, der lader vente på sig?

Åb 8,6-13

Hvilke områder af livet er berørt af disse plager? For hvem gælder de, og hvem er ikke berørt af dem?

Hvad er forskellen på plager og prøvelser?

Åb 11,18

"Folkeslagene rasede ... og tiden er kommet til at... "

I hvilken grad beskriver denne sætning

- situationen i vores tid?
- jeres forventning til Guds indgriben?

Uddybende
spørgsmål

Hvilken virkning har domsbasunerne på jer? (de syv basuner)

Afsluttende
spørgsmål

Hvilken opmuntring har I personligt kunnet udlede af synerne om de syv basuner?